

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

SUSANA THORSON

Dama de companie

Traducerea și adaptarea în limba română de:

ILEANA DINU

Editura și Tipografia

ALCRIS

Capitolul 1

– Bine ai venit, dragă copilă, spuse domnul Lamb întâmpinând-o pe Beth ca pe o fiică, nicidecum ca pe o fostă angajată în magazinul său de antichități. După plecarea ei în urmă cu doi ani păstraseră legătura, iar el aflase că între timp tatăl tinerei murise, iar vicariatul de Westerham fusese preluat de un nou vicar, ceea ce însemna că Elizabeth Miller era în căutarea unei slujbe.

– Draga mea, din păcate nu te mai pot angaja, spuse bătrânul cu un glas tremurat. Contractul de închiriere al magazinului expiră peste câteva luni și nu-l mai prelungesc. Știi că am șaptezeci și patru de ani și este momentul să mă retrag.

– Eu nu vă consider bătrân, spuse Beth cu sinceritate.

– Dar sunt, draga mea.

Îi zâmbi, apoi deveni brusc serios.

– Nu mai ai bani deloc? întrebă el.

– Câteva zeci de lire, care nu au cum să dureze prea mult. Și nu am nicio pregătire.

Respect pentru oameni și cărți

– Ai multe cunoștințe despre antichități și mai important, știi să le prețuiești. Sunt convins că vei obține ușor o slujbă în alt magazin.

– Este nevoie de specializare în zilele noastre, replică Beth. Din acest motiv am apelat la dumneavoastră.

Domnul Lamb o privi mâhnit.

– Aș dori mult să te pot ajuta! Uite, cei de la casa de licitații Sotheby organizează cursuri excelente de perfecționare și dacă ai accepta un împrumut din partea mea...

Dar văzându-i privirea, se opri.

– Lasă-mă cel puțin să-ți ofer o cafea cât ești în magazinul meu, spuse el trecând în spatele magazinului s-o pregătească, lăsându-o pe Beth să se uite prin jur, să vadă ce modificări făcuse în cei doi ani de când plecase de aici.

Mai rămăseseră puține piese de valoare, magazinul fiind plin de bibelouri. Fusesse desigur o naivitate să-și imagineze că domnul Lamb ar putea s-o reangajeze. Dacă s-ar fi gândit mai bine înainte de a veni aici, ar fi înțeles că la vârsta lui omul se pregătea de retragere și nu mai făcea achiziții de valoare.

– Cafeaua este gata, o anunță domnul Lamb.

Beth intră în micul lui birou aglomerat cu tot felul de obiecte și se așază pe un frumos scaun Hepplewhite, ținând în mână ceașca delicată de Meissen.

– Poți rămâne aici peste noapte, spuse el, oferindu-i biscuiți dintr-o cutie.

– I-am promis doamnei Goddard să mă întorc acasă.

– Încă mai este menajera ta?

– O face mai mult din prietenie, zâmbi Beth. N-am avut cum să-i plătim salariul multă vreme, dar a continuat să locuiască la vicariat, considerându-l casa sa. Noul vicar dorește s-o păstreze și să-i plătească un salariu decent, astfel că mă bucur pentru ea.

– Dar tu ce vei face?

– Trebuie să mă gândesc foarte serios, recunosc Beth. Poate voi publica un anunț în *The Times*, care să sune așa: "Tânără fără specializare dorește să se angajeze. Poate fi o companioană plăcută, are cunoștințe în domeniul antichităților și un mare respect pentru ele".

Beth zâmbi amar.

– Aș putea obține o slujbă, ce credeți? întrebă ea.

– O companioană excelentă cu cunoștințe vaste în domeniul obiectelor de artă, ar trebui să scrii. Nu te subestima, copilă, altfel ceilalți o vor face.

Ochii lui apoși zăboviră asupra ei cu afecțiune, observându-i rochia neagră și jacheta, tenul palid și părul blond. Cearcănele albastrui de sub ochii ei albaștri trădau frământări și nopți nedormite.

– Va trebui să fii foarte atentă cum vei formula anunțul, continuă el. Îmi amintesc că odinioară... Dumnezeu, ce coincidentă - extraordinară! exclamă bătrânul, cred că te pot ajuta cu slujba pe care o dorești!

– O, domnule Lamb! spuse Beth entuziasmată. Adevărat?

El încuviință.

– O prietenă mi-a scris chiar ieri spunând că dorește să angajeze o doamnă de companie. Cea pe care abia o angajase n-a rămas prea

Respect pentru oameni și cărți
mult, considerând că această slujbă nu i se potrivește. Sunt sigur că ești persoana potrivită.

– Unde este această slujbă?

– În Cornwall, la castelul Powys; aparține marchizului de Powys, chiar dacă el nu trăiește acolo de mulți ani.

– Atunci, cine...

– Bunica lui, marchiza de Powys, răspuse domnul Lamb, căutând într-un sertar în timp ce-i vorbea. Iat-o! exclamă el întinzându-i o foaie de hârtie acoperită cu un scris regulat. Spune că este în căutarea cuiva care vrea să ducă o viață liniștită și să aibă cunoștințe despre obiecte vechi de artă. Marchiza scrie o carte despre interioarele castelului și are nevoie de cineva care s-o ajute.

– Nu am niciun fel de experiență în sensul acesta, spuse Beth.

– Aminteste-ți ce ți-am spus, nu te subestima! Îi voi răspunde imediat la scrisoare, sau mai bine îi voi telefona.

Ridicând receptorul din furcă, se uită pe hârtia mototolită și formă numărul. Beth se întoarse în magazin, nedorind să asculte cum bătrânul vorbește despre ea. Îi auzea însă vocea destul de slabă prin ușa întredeschisă și după câteva clipe o chemă.

– Marchiza dorește să te vadă. Poți să te duci în Cornwall?

Beth ezită. Ar fi vrut să afle mai multe despre slujba aceasta înainte de a cheltui cel puțin zece lire pe călătorie. Ghicind motivul ezitării ei, domnul Lamb preciză:

– Cheltuielile de drum îți vor fi returnate, desigur. Cât de repede te poți duce acolo?

– Măine dimineată, răspuse prompt Beth.

Domnul Lamb se întoarse la telefon și confirmă sosirea ei a

doua zi. După ce închise, îi spuse:

– Marchiza va trimite o mașină să te ia de la Plymouth. Este un drum de o oră.

– Sper că nu voi irosi nici banii, nici timpul marchizei, spuse Beth cu onestitate.

– Nu i-am spus nimic neadevărat despre tine și nici n-am exagerat, zise domnul Lamb zâmbind. Henrietta e o femeie inteligentă.

– Ați fost foarte amabil să vă deranjați pentru mine, spuse Beth recunoscătoare.

– A fost plăcerea mea. Sunt convins că vei obține slujba și că-ți va plăcea.

Când castelul apăru în zare, Beth exclamă entuziasmată la vederea bastioanelor cenușii profilate pe fondul unui cer albastru, lipsit de nori. Într-o zi mohorâtă castelul Powys inspira probabil teamă, dar văzându-l strălucind în soare pe pajistile verzi păreau presărate cu flori viu colorate, se îndrăgosti de el.

Domnul Lamb nu-i spusese la ce să se aștepte. După ce traversă pajistea bine îngrijită, ajunse în fața unor trepte ample care duceau la o intrare cu o ușă masivă. Își aminti fără să vrea de cărțile pe care le citise în copilărie despre contrabandiștii spanioli și portughezi ale căror vase naufragiaseră aici, găsind adăpost la localnici și

Respect pentru oameni și cărți
lăsând în urmă urmași cu păr negru și ochi albaştri, amintire a trecerii lor.

Beth urcă treptele cu strângere de inimă și trase de șnurul clopoțelului. Nu se auzi niciun zgomot, dar aproape imediat ușa se deschise și apăru un majordom în vârstă care probabil o aștepta, pentru că îndată ce își spuse numele, o invită într-o anticameră. Beth admiră tapiteriile, covorul ale cărui culori pastelate se regăseau pe scaune și fotolii. Erau piese franțuzești autentice, remarcă ea; mobilierul era original, avea acea emblemă heraldică aurită și fără elemente din bronz, cum avea mobila contemporană. O spinetă frumoasă din lemn de trandafir aflată în fața unei ferestre o impresionă prin modul cum fusese conservată.

– Ți place spineta? răsună o voce feminină.

Beth se întoarse și văzu o doamnă în vârstă înaltă și slabă venind spre ea. Fusese cu siguranță foarte frumoasă în tinerețe deoarece anii nu stinseseră strălucirea ochilor negri, nu alteraseră pomeții înalți, fruntea înaltă. Tenul ei era ca un pergament, dar părul era încă des și negru, chiar dacă vopsit, cum bănuia Beth.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare, zâmbi marchiza.

Beth roși, jenată că fusese surprinsă privind prea insistent spineta și nu găsi altă apreciere decât că era frumoasă.

– Este și funcțională, spuse marchiza. Multe spinete nu mai sunt folosite pentru divertisment, ci ca măsuțe de cocteil sau pentru păstrarea argintăriei.

– Desigur, dar din nefericire, în zilele noastre multe familii nu au spațiul necesar pentru un asemenea instrument muzical!

Marchiza o invită să ia loc, apoi îi ceru:

– Vorbește-mi despre tine. Eugene Lamb nu mi-a spus decât că te stimează mult și te consideră persoana potrivită pentru această slujbă.

– Ce vrei să știi?

– Dacă îmi vei fi companioană, trebuie să știu totul despre tine.

Beth făcu un rezumat al vieții sale. Era unicul copil al unui vicar și al soției sale, apărut la o vârstă destul de târzie. Cuvintele nu erau de-ajuns pentru a descrie afecțiunea și căldura cu care fusese crescută; urmaseră anii petrecuți într-o școală destul de bună, apoi întoarcerea acasă ca să aibă grijă de mama ei, care suferise un atac cerebral. Moartea mamei, câțiva ani mai târziu, fusese pentru ea ocazia de a lucra la Londra pentru domnul Lamb, unde a putut să-și dezvolte dragostea pentru antichități și să obțină acele cunoștințe indispensabile. Dar atacul de cord suferit de tatăl ei o determinase să se întoarcă acasă la Westerham, unde îl îngrijise doi ani înainte ca acesta să moară.

– În această situație, m-am dus din nou la domnul Lamb, conchise ea. Am sperat să pot lucra din nou pentru el, dar urmează să închidă magazinul.

– Nu este nicio diferență între a lucra pentru Eugene sau pentru mine, spuse marchiza. Amândoi suntem prea bătrâni pentru tine. Ești tânără, *miss* Miller, și ar trebui să vrei de la viață mai mult decât să te retragi într-o văgăună ca asta!

– Nu puteți numi văgăună un loc minunat ca acesta! exclamă Beth. Este ca și cum aș trăi într-un muzeu plin de comori.

– Așa cred și eu, *miss*. Se vede că ești o tânără deosebită, nu ca cele de azi. Totuși, într-o privință ai dreptate. Powys este un muzeu,

Respect pentru oameni și cărți

deși dacă ar fi existat o familie și copii care să locuiască aici, ar fi devenit un cămin.

Marchiza se opri brusc și Beth înțelese că bătrâna doamnă se pierduse în gândurile sale triste.

Regreta acum că nu-i ceruse domnului Lamb mai multe informații despre familia Powys. De ce locuia marchiza singură? Unde era nepotul ei și de ce nu se căsătorise?

– Nepotului meu nu-i pasă de Powys, continuă bătrâna, răspunzând astfel întrebării lui Beth. Ține desigur la locul acesta, dar pentru el nu are aceeași semnificație ca pentru mine. N-a mai venit de șase luni să mă vadă, când a stat doar două zile.

Bătrâna se ridică, sprijinindu-se în baston.

– Cum ți se pare comportamentul lui? Gândești la fel ca nepotul meu, că nu vreau să renunț la acest vis și că-mi irotesc timpul?

– Mă tem că nu înțeleg, murmură Beth. Despre ce vis vorbești?

– Visul de a face din Powys căminul care a fost odinioară. Încăperile să răsune de vocile copiilor și de râsetele lor. Yorke spune că nu va mai locui niciodată aici. Nu vrea de altfel nici titlul de marchiz. Despre mine, afirmă că sunt anacronică.

Beth nu găsi nimic potrivit ca răspuns. Desigur, poți trăi în prezent fără să ignori trecutul, mai ales când acesta este atât de frumos ca Powys.

– Dar te plictisesc cu problemele familiei mele, spuse marchiza; dacă te hotărăști să accepti slujba, îl vei cunoaște pe Yorke.

– Are un nume rar întâlnit, remarcă Beth.

– Nepotul meu este un om neobișnuit. Numele lui complet este David Cecil Edward Thomas Yorke, marchiz de Powys, dar încă din

copilărie nu răspundea decât la cel de Yorke. A fost un copil încăpățânat, care te scotea din minți. Ei, ce spui, crezi că ai putea fi fericită aici?

– Cred că aș putea fi fericită aici, răspunse Beth. Dar dumneavoastră veți fi mulțumită de mine?

– Posibil, răspunse marchiza. Să încercăm o lună și vom ști amândouă.

În săptămâna care a urmat, Beth s-a simțit ca și cum trăia dintotdeauna la Powys. Marchiza nu glumise când afirmase că dorea să transforme castelul într-un cămin adevărat. În acest scop, a ordonat ca fiecare încăpere din castel să fie folosită. Asta însemna că foloseau fiecare dormitor câte o săptămână și luau masa în sufrageria Van Dyck, numită astfel după tabloul imens expus în salonul cu mobilier din lemn de trandafir, în timp ce serile și le petreceau în biblioteca vastă, sau în sala de muzică.

Pe Elizabeth o irita faptul că abia se obișnuia cu un pat și trebuia să-l schimbe. Nu protestă, dar înțelese de ce predecesoarele ei dispăruseră după o lună. Ea era decisă să rămână, deoarece când văzuse castelul Powys simțise că va avea o semnificație în viața ei. Poate pentru că era o fire romantică și era provocată de castelul în care trăia, de mobilierul, obiectele de artă și de portretele familiei aliniate pe pereții galeriei de la primul etaj.

Respect pentru oameni și cărți

Galeria conținea o prețioasă colecție de tablouri și chiar dacă le admira pe toate, Beth prefera portretele familiei, începând cu prima marchiză din timpul reginei Elizabeth și terminând cu tatăl actualului marchiz, în uniformă de colonel în al Doilea Război Mondial.

Nu văzu însă niciun portret al actualului marchiz de Powys și se întrebă dacă fuseseră pictate la un moment anume al existenței fiecăruia, pentru că toți bărbații aveau cam treizeci de ani. Ca întotdeauna când pleca din galeria cu tablouri, Beth era dezamăgită de dezinteresul actualului marchiz față de păstrarea castelului, curioasă totodată să afle de ce stătea departe de castel.

Marchiza îi vorbise la prima întâlnire despre nepotul său, dar abia în cea de a șasea săptămână a șederii ei la Powys, intrând în dormitorul marchizei cu corespondența zilnică, Beth observă un plic pe care era menționat numele marchizului de Powys. Era o scrisoare din Africa de Sud.

– Nepotul meu este medic și biolog, explică bătrâna. Face muncă de cercetare la Centrul Mandama din Parcul Național Kruger.

– Ce fel de cercetări face?

– Ceva legat de bolile tropicale. Dacă n-ar fi pasionat de cercetările lui, s-ar afla aici, în locul căruia îi aparține și nu în vreo colibă din sălbăticie!

Bătrâna oftă, rezemându-se de perne. Doar când stătea în pat arăta de șaptezeci de ani, altfel părea mai tânără.

– Desigur, nu numai cercetările îl rețin acolo, adăugă ea. Cândva, a fost refuzat de Anne și încăpățânarea nu l-a mai lăsat să

se întoarce la Powys. Anne a făcut desigur, o prostie. Cine o vedea, ar fi crezut că-l poate determina pe Yorke să facă tot ce-i cere. Dar dacă lui Yorke îi impui ceva, poți fi sigur că nu se conformează. Trebuie să-l iei cu binișorul; dar Anne i-a dat un ultimatum: dacă te duci la Mandama, rup logodna și mă mărit cu primul bărbat care mă cere. Ce-ar fi făcut alt bărbat în situația asta? pufni marchiza. Yorke i-a răspuns că dacă așa vede situația, e liberă să se mărite cu cine dorește. Iar ea a făcut-o! De atunci, el n-a mai pus piciorul la Powys decât ca să mă vadă.

Beth nu putea să înțeleagă cum poate un bărbat permite unei relații amoroase să afecteze ce simțea față de castelul Powys, moștenirea familiei sale.

– Ce se va întâmpla cu Powys când...

Beth se întrerupse, jenată, dar era prea târziu să-și retragă vorbele, iar marchiza termină fraza în locul ei.

– Când o să mor? Yorke o va ceda Fondului Național împreună cu o sumă considerabilă pentru întreținere.

– Dar atunci nu va locui nimeni în castel!

– Ce pot să fac? Yorke amenință deja că va înstrăina tablourile care nu sunt de patrimoniu și că va folosi banii pentru cercetarea sa ridicolă.

– Chiar este ridicolă? întrebă Beth, dorind să fie obiectivă.

– Nu este ridicolă în sine, dar locul lui este aici, nu la mii de kilometri depărtare. Atâta timp cât sunt în viață, există o șansă să conștientizeze că trebuie să se întoarcă; dacă mor, nu se va mai întoarce niciodată.

– Marchizul nu s-a ocupat niciodată de administrarea